

Metodika klasifikácie okresov pre všeobecnú ambulantnú starostlivosť na rok 2022

(Odbor tvorby strategických zámerov MZ SR)

Bratislava

2022

Úvod

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky v zmysle § 5d ods. 1 písm. b) zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon“), na základe vyhodnocovania stavu siete podľa § 5 ods. 6 Zákona, zverejní **každoročne najneskôr do 31. júla** na svojom webovom sídle v elektronicky spracovateľnej podobe bodové ohodnotenie výsledkov parametrov klasifikácie okresov spolu s metodikou prideľovania bodov.

Klasifikácia okresov je v zmysle § 5d ods. 2 Zákona rozdelenie okresov z hľadiska ohrozenia zabezpečenia zdravotnej starostlivosti. Klasifikácia okresov predstavuje efektívny nástroj, ktorý poskytuje komplexný pohľad na zabezpečenie poskytovania všeobecnej ambulantnej starostlivosti (ďalej len „VAS“) v jednotlivých okresoch Slovenskej republiky (ďalej len „SR“), čím pomáha identifikovať okresy so zhoršenou dostupnosťou VAS a prioritizovať ich. Je predpokladom definovania ohrozených oblastí a nadväzujúcich motivačných nástrojov.

Parametre klasifikácie okresov

Parametrami klasifikácie okresov, ktoré sú považované za rozhodujúce pri zabezpečení VAS, sú:

- **miestna dostupnosť** poskytovateľov VAS (ďalej aj ako „GEO“),
- **demografická štruktúra** všeobecných lekárov (ďalej aj ako „DEMO“),
- **miera naplnenie potrebnej kapacity** poskytovateľov VAS (ďalej aj ako „KPC“).

Miestna dostupnosť poskytovateľov VAS (GEO)

- počet poistencov (ďalej len „POI“) okresu, ktorí majú k najbližšiemu miestu prevádzkovania všeobecnej ambulancie čas dojazdu osobným motorovým vozidlom viac ako 25 minút,
- určuje sa pomocou matice časov dojazdu pre obce na území SR, pričom sa najkratší čas dojazdu zaokrúhli na celé minúty,
- skupinu POI na výpočet miestnej dostupnosti poskytovateľov VAS:
 - a) pre dospelých tvorí $\frac{1}{2}$ POI vo veku 20 až 24 rokov (vek dosiahnutý v príslušnom roku) s trvalým pobytom na území okresu spolu so všetkými POI vo veku 25 a viac rokov s trvalým pobytom v okrese,
 - b) pre deti a dorast tvoria všetci POI do 19 rokov (vek dosiahnutý v príslušnom roku) s trvalým pobytom v okrese spolu s $\frac{1}{2}$ POI vo veku 20 až 24 rokov (vek dosiahnutý v príslušnom roku) s trvalým pobytom v okrese.
- vzorec: $GEO = \#POI_{GEO > 25min}$

Demografická štruktúra všeobecných lekárov (DEMO)

- percento lekárskeho miest vo verejnej sieti poskytovateľov VAS (ďalej len „LM_{VAS}“) v okrese obsadených všeobecnými lekármi (ďalej len „LEK_{VAS}“) vo veku 63 a viac rokov,

- vek všeobecných lekárov sa určuje podľa roku ich narodenia.

- vzorec: $DEMO = \% \frac{\#LM_{VS \geq 63 r.}}{\#LM_{VS}}$

Miera naplnenie potrebnej kapacity poskytovateľov VAS (KPC)

- vyjadruje percento naplnenosti verejnej minimálnej siete poskytovateľov VAS vo vzťahu k potrebnej kapacite poskytovateľov VAS,

- ak je $KPC \geq 100 \%$, verejná sieť poskytovateľov VAS pokrýva celú potrebnú kapacitu poskytovateľov VAS v okrese.

- vzorec: $KPC = \% \frac{\#LM_{VS}}{\#LM_{VMS}}$

Klasifikácia okresov

Každý z parametrov má niekoľko úrovní, pričom každej z nich je každoročne v závislosti od významnosti daného parametra priradený rozsah a bodové ohodnotenie. Pre klasifikáciu okresov v roku 2022 sú stanovené nasledujúce rozsahy a pridelovanie bodov:

Parameter klasifikácie okresov	Rozsah	# bodov
Miestna dostupnosť (# POI _{GEO>25 min})	0 - 499	0
	500 - 999	1
	1 000 - ∞	2
Demografická štruktúra LEK _{VAS} (% LM _{VS≥63 r.})	0,0 % - 25,0 %	0
	25,1 % - 35,0 %	1
	35,1 % - 100,0 %	2
Miera naplnenia potrebnej kapacity (%)	95,0 % - ∞	0
	85,0 % - 94,9 %	1
	75,0 % - 84,9 %	4
	0,0 % - 74,9 %	6

Na základe hodnôt parametrov klasifikácie okresov vypočítaných v rámci vyhodnocovania stavu verejnej minimálnej siete poskytovateľov VAS a zverejnených vo výsledkoch vyhodnocovania stavu siete poskytovateľov VAS sa každému okresu pridelí za každý parameter príslušný počet bodov. Súčet týchto bodov potom predstavuje **výsledný súčet bodov** pre definovanie stupňa ohrozenia zabezpečenia poskytovania VAS v okrese:

$$\sum \text{bodov} = \# \text{bodov GEO} + \# \text{bodov DEMO} + \# \text{bodov KPC}$$

Platí, že čím väčší výsledný súčet bodov, tým je viac ohrozené zabezpečenie poskytovania VAS v okrese. Maximálny súčet bodov je 10, pričom jednotlivé stupne ohrozenia zodpovedajú nasledovným rozsahom bodov:

- **zabezpečený okres** = 0 – 1 bod,
- **rizikový okres** = 2 – 4 body,
- **rizikovo nedostatkový okres** = 5 – 7 bodov,

- **kriticky nedostatkový okres** = 8 – 10 bodov.

Výsledkom klasifikácie okresov je zoznam okresov s nasledovnými údajmi v rozsahu:

- ✓ miestna dostupnosť poskytovateľov VAS- hodnota parametra,
- ✓ miestna dostupnosť poskytovateľov VAS - počet pridelených bodov,
- ✓ demografická štruktúra LEK_{VAS} - hodnota parametra,
- ✓ demografická štruktúra LEK_{VAS} - počet pridelených bodov,
- ✓ miera naplnenia potrebnej kapacity poskytovateľov VAS - hodnota parametra,
- ✓ miera naplnenia potrebnej kapacity poskytovateľov VAS - počet pridelených bodov,
- ✓ výsledný súčet bodov,
- ✓ klasifikácia okresu → stupeň ohrozenia zabezpečenia poskytovania VAS v okrese.

Grafickým zobrazením klasifikácie okresov VS sú **mapy klasifikácie okresov** s označením:

- zelenou farbou - zabezpečené okresy,
- oranžovou farbou - rizikové okresy,
- červenou farbou - rizikovo nedostatkové okresy,
- čiernou farbou - kriticky nedostatkové okresy.